
Slovenske Konjice - prenova novega dela mesta

Author(s): Alenka KOCUVAN-POLUTNIK and V. M.

Source: *Urbani Izziv*, No. 16/17, PRENOVA (oktober 1991 / October 1991), pp. 46-48

Published by: Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/44180571>

Accessed: 10-10-2018 08:41 UTC

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

This article is licensed under a Attribution 4.0 International (CC BY 4.0). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

JSTOR

Urbanistični inštitut Republike Slovenije is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Urbani Izziv*

Alenka KOCUVAN-POLUTNIK

Slovenske Konjice - prenova novega dela mesta

Zgodovina Slovenskih Konjic sega že v rimsko dobo. Večji razvoj je trg doživel v 12. stoletju, ko je na Slovenskem prevladal fevdalni red, pomembno trgovsko mesto, povezano s srednjeveško cesto z drugimi mesti (Trst - Dunaj), so bile v 14. stoletju. Trg je doživel napade Turkov, verske vojne in kmečke upore.

Z izgradnjo železnice Dunaj - Trst in izgradnjo avtoceste so se Slovenske Konjice odmaknile od dnevnega hrupa tranzitnega prometa.

Prenova starega mesta, ki obsega le nize objektov vzdolž razpotegnjenega lijakastega trga, je usmerjena na vzdrževanje fasad in nujna popravila. Pretežni del objektov je namenjen za stanovanja; v pritličjih se predvsem v zadnjih letih širijo manjše trgovine. Vzroke za takšno stanje je iskati v močnem razvoju novega centra severno od starega jedra, na drugem bregu Dravinje in v samem lastništvu objektov v starem jedru, ki so še danes večinoma v lasti zasebnikov.

Novi center, ki se je razvijal ločeno od starega jedra, je obsegal sicer družbeno pomembne objekte (sodišče, kulturni dom, hotel, stanovanjske objekte), objekti, postavljeni v prostor, pa niso ustvarjali mestnega ambianta, saj so nastajali tako, da so bili postavljeni, kjer je pač bil prostor.

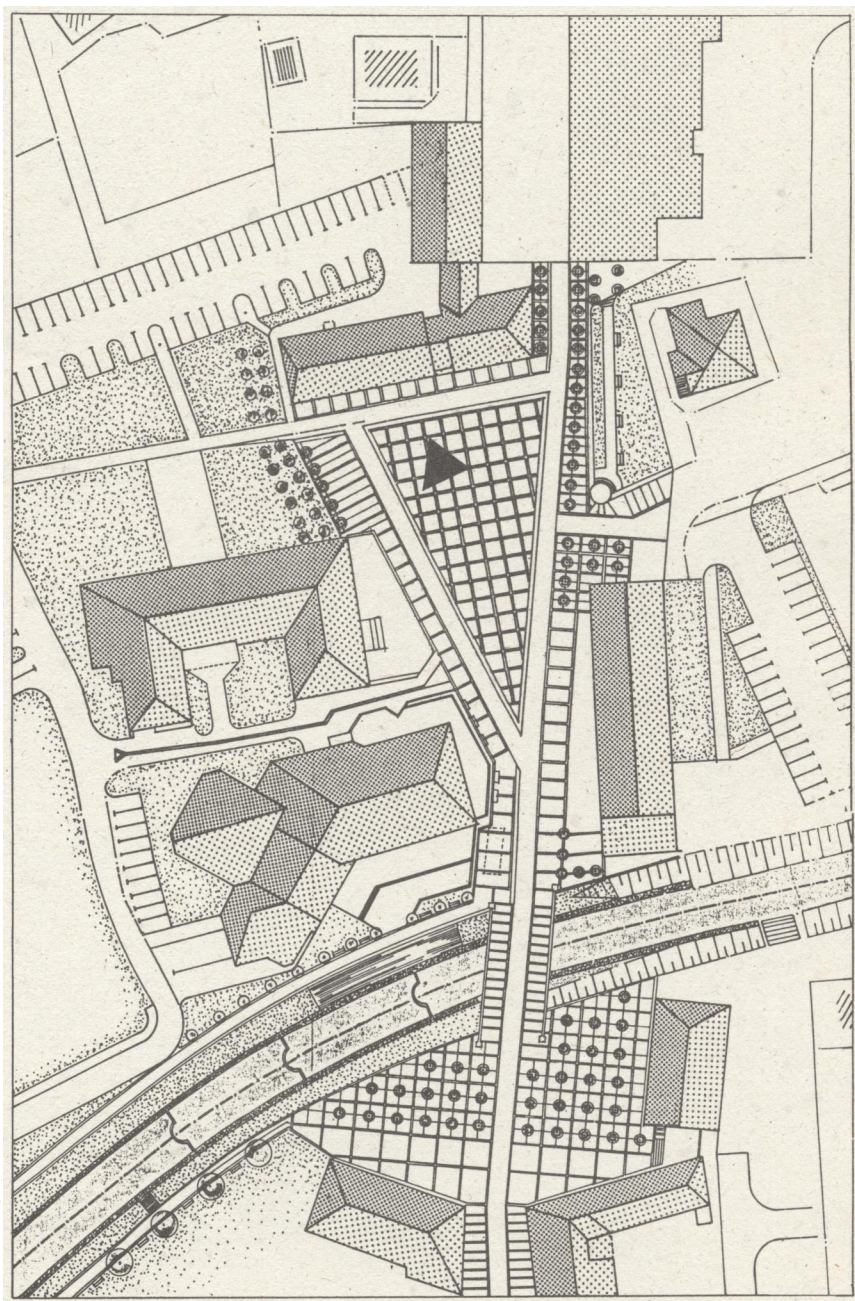
V preteklosti, pred izgradnjo avtoceste Hoče - Arja vas, je bila na tem mestu tudi avtobusna postaja. Z umikom tranzitnega prometa iz Slovenskih Konjic in z izgradnjo nove avtobusne postaje na obrobju mesta je nekdanja tranzitna cesta postala mirnejši del mesta.

Ideja Konjičanov, da bi trg preuredili v prijetnejši ambient, namenjen pešcu, se je realizirala v osmišljanju novega mestnega ambianta - novega trga.

Reka Dravinja razmejuje Slovenske Konjice na kompaktno in razpoznavno staro jedro in na nedefinirano novejšo gradbeno strukturo. Prostor obravnave pa je pomembno križišče za pešce iz različnih smeri iz stanovanjskih sosesk, z avtobusne postaje, delovnih mest ...

Odločitev za preoblikovanje trga, za katerega je investitor imel že izdelan idejni načrt, je pomenila, da je treba najprej dobiti bitko s prepričevanjem

Zasnova je temeljila na smiselni povezavi s starim jedrom. Gradbena struktura mesta, ki se je v zgodovini zaključila pred reko Dravinjo, je v nadaljnjem razvoju posegla na najbližje še proste površine - čez Dravinjo. Novi objekti so se razvijali nepovezano in brez prostorske rime s starim jedrom in tudi brez medsebojne likovne in funkcionalne usklajenosti.

Načrt prenove Titovega trga v Slovenskih Konjicah, 1985

Načrt prenove je temeljil na konceptu vzpostavitve povezave med starim in novim, na vzpostavitvi nove vsebine ob zaključku starega jedra in osmišljenju sicer nedefiniranega prostora novega dela mesta.

Na osnovi značilnosti - lijakaste oblike trgov severnoštajerskih mest - smo se odločili za trikotno obliko trga. Trikotna oblika predstavlja tudi kontrapunkt lijakastemu trgu v starem jedru, istočasno pa je s stranicami trga bilo možno povezati vse obstoječe objekte.

Kako ustvariti podobo mesta, tržne fasade? Kako povezati objekte med seboj, kako prepričati Konjičane o smiselnosti ustvarjanja nove podobe mesta? Kako ustrezno razložiti pomen mesta? Z velikim razumevanjem vodilnih in pomembnih mož v Slovenskih Konjicah je to uspelo.

Prostor med zaključkom starega jedra in Dravinjo smo uredili kot popločen mestni trg, povezavo z živo

vodo pa smo ustvarili z vegetacijo, ustrezno izbranimi drevesi, posajenimi ortogonalno v vzorec tlaka. Krošnje dreves ustvarjajo streho trga, poudarjajo ritem tlaka in se povezujejo s sicer regulirano reko v naraven ambient.

Most, ki je v preteklosti prevajal tranzitni promet, je namenjen pešcu. Preoblikovanje ograje, postavitve pilastrov ob vstopu na most s konjskimi glavami (konj se nahaja kot simbol v grbu Slovenskih Konjic) ustvarja videz povezave obeh bregov reke, dveh delov mesta, starega z novim.

Objekte, ki so bili izgrajeni vsak zase, smo z različnimi elementi preoblikovali in medsebojno povezali. Hotel in kulturni dom, ki sta bila s stopniščem ločena od mestnega parterja, smo s širokimi, nekoliko dvignjenimi ploščadmi povezali in približali trgu. Pritličje stanovanjskega objekta je z izgradnjo kolonad in pergole postalo intimnejše, del dogajanj v objektu se je preselil na javne površine. Prazne

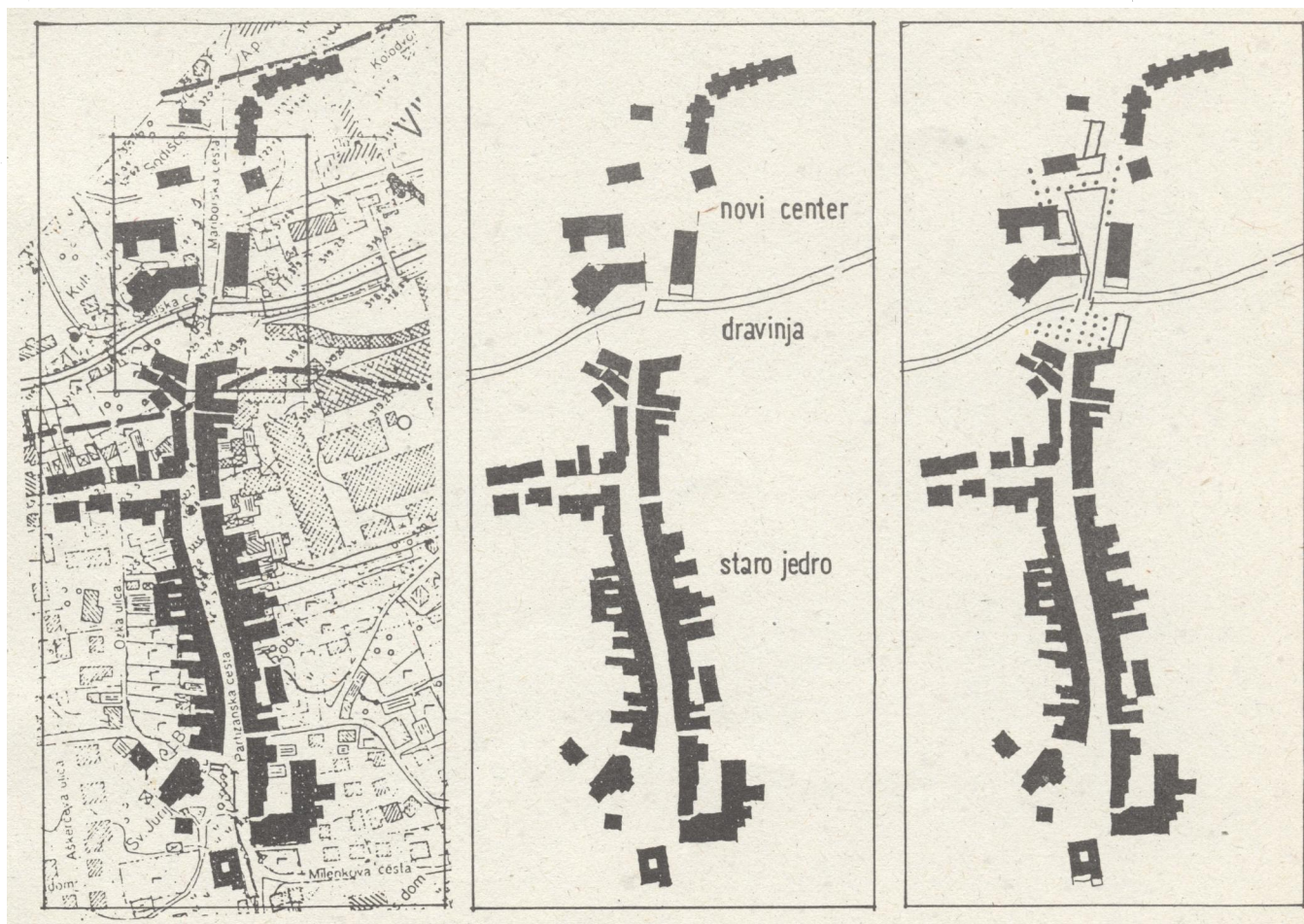
prostore med objekti smo medsebojno povezali z dvojnimi drevoredom visokih in nizkih dreves, nizka in okroglasto oblikovana drevesa se nadaljujejo v rastru tlaka in neopazno povezujejo zelene površine s trgom.

Osmišljenje trga je dobilo pravo vsebino in zaključek s postavitvijo skulpture, postavljene v vodno površino, ki se nenehno giblje na različnih ravlinah fontane. Skulptura ustvarja na trgu občutek vznemirljivosti in poleta, voda, ponavljajoč se element Slovenskih Konjic, pa ji daje svojevrstno svežino in vitalnost življenja na trgu.

Novo oblikovani trg predstavlja vzpostavitev povezave med starim in novim.

To je prenova Slovenskih Konjic.

mag. Alenka Kocuvan-Polutnik, dipl. inž. arh., Razvojni center - planiranje, Celje

K starejši dokumentaciji o problematiki glavnega trga v Konjicah

Iz arhiva družine Clarici-Mušič izvira fotografija, posneta okoli leta 1910, ko je v Konjicah služboval Tita Clarici kot upravnik posestva kneza Windischgraetza. Na sliki so dobro razvidna mlada drevesca bodočega drevoreda ob potoku in značilne ulične svetilke.

Na drugi sliki, ki je vzeta iz knjige Marjana Mušiča Arhitektura in čas (Založba Obzorja, Maribor, 1963), v kateri je ilustrirala poglavje Vprašanje rekonstrukcije in regeneracije naših mest, je fotografija makete s prikazom ureditve trga iz leta 1955. Študijo je izdelal arh. Drago Černič v seminarju prof. Mušiča (arh. Černič je v seminarju prof. Ravnikarja

diplomiral leta 1956 z nalogo Idejna zasnova urbanistične rešitve Konjic).

Naloga, ki jo ilustrira odlično izdelana maketa (z eno prvih aplikacij ortogonalnih fotoposnetkov fasad ob trgu), je pomenila sodobno prenovu in prezentacijo trga v izvorni historični podobi. Zajemala je ohranitev podobe s sanacijo brežin, tlakovanje trga in ulično opremo, ki naj bi bila skladna z arhitekturnim izrazom tega odličnega primera pozno srednjeveške zasnove vzdolžnega trga z osrednjim motivom tekoče vode. Konjiški glavni trg zasluži najvišjo kategorijo spomeniške zaščite.

V. M.

